

De uitbraak van bvd type 2 bleef in Nederland tot nog toe beperkt tot vleeskalverbedrijven

Voor export bestemde kalveren in Duitsland vrijgesteld van bvd-onderzoek

Bron bvd nog onbekend

Mark Holsteg van de diergezondheidsdienst in Noordrijn-Westfalen maakt zich zorgen over het mogelijk opnieuw oplaaien van de uitbraak van bvd type 2 in Duitsland. 'De bron van de eerste besmetting hebben we nog steeds niet kunnen vaststellen'.

tekst **Ivonne Stienezen**

In Duitsland is in juni het laatst bekende geval van bvd type 2 vastgesteld, bij een vleeskalverbedrijf. In april was de laatste uitbraak op een melkveebedrijf. In totaal zijn er meer dan twintig uitbraken vastgesteld, waarvan zeventien in Noordrijn-Westfalen, de overige gevallen in de buurstaat Nedersaksen. 'Het is nu rustig', stelt Holsteg. Hij is als dierenarts werkzaam bij de diergezondheidsdienst van Noordrijn-Westfalen en als zodanig betrokken bij de bestrijding van bvd. Alle ziektegevallen in Nederland zijn te herleiden tot de gevallen in Duitsland. En bij onze oosterburen zijn alle besmettingen te herleiden tot één bedrijf. 'Tot nu toe hebben we niet kunnen vaststellen hoe dat eerste bedrijf besmet is geraakt', legt Holsteg uit. 'De bron daarvan zou opnieuw kunnen oplaaien. Zeker als de temperaturen weer dalen,

waardoor het virus langer overleeft buiten de koe. Het blijft dus een tijdbom.'

Gevoelig voor bvd

In heel Duitsland is sinds 1 januari 2011 de bestrijding van bvd verplicht. Alle kalveren worden via een oorbiopt onderzocht op bvd. Dieren die positief zijn bevonden, moeten worden afgevoerd voor de slacht. Kalveren die worden geëxpor-

Henk Boelrijk: 'Informatievoorziening uit Duitsland is sterk gefragmenteerd'

Import van kalveren uit de besmette Duitse gebieden is alleen toegestaan onder strenge voorwaarden, de zogenaamde kanalisatieregeling. 'Deze regeling kwam tot stand via het sectoreigen systeem van de Stichting Kwaliteitsgarantie Vleeskalversector, er is dus consensus binnen de sector', legt Henk Boelrijk uit. Hij is secretaris van de vakgroep vleeskalverhouderij van LTO. 'We zijn blij met deze afspraken, waarbij we ook mogelijkheden hebben voor controleren en sanctioneren. Vanuit de overheid is dit niet mogelijk, omdat bvd niet aangifteplichtig is.'

De strategie van de Nederlandse vleeskalversector is 'wegblijven van de besmettingsbron'. 'Maar we krijgen bijzonder weinig informatie uit Duitsland. Door de gefragmenteerde diergezondheidszorg krijgen we moeilijk een totaalbeeld.' Boelrijk gaat er met de huidige kennis van uit dat in Nederland de infectie is uitgedoofd en dat kanaliseren voldoende was. 'Alle gevallen in ons land zijn te herleiden naar Duitse kalveren die vóór 12 april zijn geïmporteerd. Alle vleeskalveren gaan uiteindelijk naar de slacht, dus komen niet op andere bedrijven. Maar honderd procent zeker zijn we nooit.'

teerd, zijn vrijgesteld van dit onderzoek. Noordrijn-Westfalen gaat deze vrijstelling overigens binnenkort herroepen, aldus Holsteg. Hij denkt niet dat dit onderzoek op exportkalveren de uitbraak in Nederland had kunnen voorkomen. Met een oorbiot worden namelijk bvd-dragers opgespoord. 'De besmette kalveren die naar Nederland zijn gekomen, waren waarschijnlijk geen dragers, maar zijn besmet vóór de leeftijd van twee weken.'

Door de verplichte bvd-bestrijding zijn veel Duitse runderen gevoelig voor bvd. Er zijn minder dieren met natuurlijke afweerstoffen en er werd tot begin maart bijna niet meer gevaccineerd. Volgens Holsteg is dat een reden dat de bvd type 2-uitbraak zo heftig verloopt. 'Bvd type 2 is heftig bij runderen die geen afweerstoffen hebben', is zijn stellige overtuiging. 'Vaccinatie is de enige manier om ze te beschermen tegen bvd type 2. De vaccins zijn op basis van type 1 en bieden geen volledige bescherming tegen type 2, maar ze zorgen er wel voor dat ernstige symptomen van type 2 zijn afgezwakt en dat er geen sterfte optreedt.' In Noordrijn-Westfalen vaccineren inmiddels weer veel veehouders tegen bvd.

'Pas op met bezoekers'

Op de besmette melkveebedrijven zijn de meeste symptomen weer afgezwakt. Al deze bedrijven zijn gevaccineerd en een aantal is ook weer vrijgegeven. Dat betekent dat ze weer dieren mogen verkopen, mits ze zijn onderzocht met een negatief testresultaat (geen bvd-virus aangetroffen). Qua melkproductie zijn de meeste bedrijven weer terug op het niveau van voor de uitbraak. Holsteg geeft Nederlandse veehouders advies. 'Om bvd buiten het bedrijf te houden, is bedrijfshygiëne van het grootste belang. Pas op met aankopen en laat zo min mogelijk bezoekers toe.'

Jet Bakels, antropoloog:

'Het is niet overdreven te stellen dat dieren een belangrijke motor vormen van de menselijke beschavingsgeschiedenis. De fijnzinnige beschrijvingen van de Egyptische tempels met koeien en stieren en de zegels van het oude Mesopotamië waarop indrukwekkende langhoornige stieren staan afgebeeld, weerspiegelen de vooraanstaande rol van deze dieren, net zoals de koeienschilderijen van Albert Cuyp de economische betekenis van Holland als koeienland in de 17e eeuw laten zien.' (Gm)

Bert Wagendorp, columnist:

'Bauke Mollema, ach Bauke Mollema. Als je niet beter wist, zou je denken dat hij na lang zoeken is gecast voor de karnemelkreclame.' (dV)

Klaas van der Ploeg, melkveehouder in Michigan (VS):

'Ik heb altijd goede stieren gebruikt, ook uit Nederland. Zo heb ik hier zo'n 600 Kiandochters, een roodbonte stier. Kian werd bekend dankzij zijn sterke koeien, koeien met goed beenwerk, een goede klauwgezondheid en hoog eiwit.' (Ph)

Ids Hellinga, directeur Fries Paardenstamboek:

'Stamboeken werden ooit opgericht niet alleen voor de noble gedachten om rassen in stand te houden en deze middels fokkerij te verbeteren. Het vermarkten van de fokproducten was een belangrij-

ke doelstelling voor de fokkers die stamboeken in het leven riepen. De gedachte was dat stamboekdieren een hogere prijs waard zouden zijn.' (Ph)

Jan Schilder, aAa-analyseur:

'Ik zie overal in de wereld dezelfde skeletconstructies. Steeds meer extreem gebouwde dieren, hoog en smal. Twintig jaar geleden kwam ik nog wel eens stieren uit heel nieuwe families tegen met een andere skeletbouw en een bijna vierkante kop. Door de huidige selectiemethoden krijgen bloemetjes buiten het perk geen kans.' (Bo)

Hans Geurts, melkveehouder te Veulen:

'Ik kan nog een beetje uitbreiden in de huidige stal. Daar kan ik maximaal 110 koeien in hebben. Maar een nieuwe stal bouwen, dat vind ik bij de stop van subsidie van de Europese Unie te riskant. Ik zal op de kosten moeten letten.' (dV)

Marijke Verduyn, theologe en publiciste:

'De overgrote meerderheid van de productiedieren heeft geen naam en geen verhaal meer. Ze zijn anonieme wezens geworden die moeiteloos in te ruilen zijn voor een van de vele duizenden andere naamloze dieren.' (Dd)

Roland Kip, algemeen directeur LTO Noord:

'Als je je erin verdiept, besef je pas hoe belangrijk de agrarische sector is voor de Nederlandse economie. Dat weten te weinig mensen. Het imago van de sector kan veel beter en moet veel beter.' (Bw)

Jos Verdam, melkveehouder te Renswoude:

'Ik kan burgers goed uitleggen waarom de koeien niet buiten komen. Wanneer het bijvoorbeeld 25 graden Celsius is, is het bij mij in de stal heerlijk koel door de ventilatoren.' (NO)

Hans Kerkhof, mede-eigenaar Xsires:

'Natuurlijk zijn er nog altijd boeren met vooroordelen richting inzet van andere rassen dan holstein. Maar dat aantal is de laatste tijd fors afgenomen.' (NO)

Klaas van der Ploeg:

'De fokkerij zit je van huis uit in het bloed. Ik denk dat ik bij de fokkerij van Friese paarden een voordeel heb vanuit de koeien. Goed uitgangsmateriaal is alles, daar mag niks aan mankeren.' (Ph)

Johan Schep, melkveehouder te Bergambacht:

'Als de veehouder bereid is om niet voor een dubbeltje op de eerste rang te willen zitten, is er best heel betrouwbaar vee bij de Nederlandse fokveebedrijven te kopen. Wij leveren vaarzen met een hoge dierziektestatus en van hoge kwaliteit.' (Bo)

Marijke Verduyn:

'Binnen de orde der productiedieren is er verschil: een koe scoort in onze cultuur hoger dan een varken of een kip. De cultuurhistorische waarde van Us Mem is groot. Een koe roept respect op. Is het haar zichtbaarheid, haar omvang, de onverstoorbaarheid waarmee ze ons al herkauwend aankijkt. Zijn het haar moederlijke uiers die ons voeden?' (Dd)

Bronnen: Geschiedenismagazine (Gm), de Volkskrant (dV), Phryso (Ph), Boerderij (Bo), Het dier is ding geworden (Dd), Boerderij weekend (Bw), Nieuwe Oogst (NO)